

به یاد استاد

به مناسبت هفتمین روز در گذشت مرشد ترابی خیالمان آسوده نباشد

حسین کیانی نویسنده

و کارگردان تئاتر

گسمان می‌رود اگر شاهنامه در تاریخ و فرهنگ این سرزمین به مدد همت کوه‌سا و از جان و خاتمان گذشتگی مرد مردستان طوس حکیم ابوالقاسم فردوسی طوسی سروده نمی‌شد اکنون ما ایرانیان به زبان و بیان دیگری سخن می‌گفتیم. حتی تصور به حقیقت پیوستن این گمان ناخوش، هر انسان میهن دوست ایرانی را در چاهی از تیرگی و تباہی می‌اندازد و دمی به سکوت تلخ وادارش می‌کند؛ سکوتی که به ما یادآور می‌شود، فردوسی نه فقط پدر حماسه‌سرایی و بزرگ‌ترین حماسه‌سرایان جهان، که به گونه‌ای پدر زبان و خرد پارسی و نگهدار و نگهدار پیشین و حتی امروزین آن است. حق بسیار بزرگی را که او بر گردن ایرانیّت، ایرانیان بوده و زنده و نیامده دارد به حق نمی‌توان شمارش کرد. فردوسی از نظم، کاخی را برافراشت سترگ که همگان از دیدنش سر به کرنش فرود آورده و می‌آورند اما همگان راه ورود و سیاحت از این کاخ بی‌مرگ بی‌گزند را نمی‌دانند. زبان ادیبانه و اندیشه‌های بلند حکیم طوس را آموزگاری باید که درست بخوانند و به نیکی بیاموزانند. از جمله این آموزگاران در طول دوران‌های بعد از سرایش شاهنامه همواره نقالان و شاهنامه‌خوانانی بودند که خوانش و فهم این ملی‌ترین اثر ایرانیان را دست‌یاب و آسان‌فهم می‌کردند. آنها نغته‌ها به واسطه متن اصیل شاهنامه که به یاری طومار و نسخه‌های نثر شده و مردم‌فهم که به طومار نقالان نام زده شد، راه ورود به کاخ بلند و بی‌گزند فردوسی را برای مردمانی که سوادی برای خواندن یا شاهنامه‌های برای تروق نداشتند هموار می‌کردند. نقش نقالان و شاهنامه‌خوانان در معرفی شاهنامه و حفظ زبان و خرد پارسی بی‌ظنیر بوده و هست و مرشد ولی‌الله ترابی از جمله این بی‌ظنیران بود که دیگر نیست. برای او که چنان فداکارانه و وظیفه‌مندانه جان در پای باغبانی درخت تناور شاهنامه نهاد و سالیانی بسیار طعم میوه‌های این درخت کهن را به مردمان سرززمینش چشاند درود باید فرستاد و شکوهمندانه بدرودش باید گفت. اما در روزگاری که یک‌هزار جلد کتاب یا کمتر برای بیش از -دهمیلیون نفر جمعیتی که در کشور ما سواد خواندن و نوشتن دارند به زیور طبع آراسته می‌شود، سخن گفتن از پدر زبان و خرد پارسی و نقل‌کنندگان حماسه او چند خواننده خواهد داشت و چه اثری خواهد گذاشت؟

با آنان که یا هیچ ندارند یا آنقدر دارند که هیچ نیست که نداشته باشند سخنی نیست. روی سخن بیشتر با کسانی است که در حد وسط و میانه و اعتدال می‌زنند و هنوز بر این باورند که فرهنگ ساختن و پرداختن مهم‌ترین وظیفه بشری است. از دست‌دادن مرشد ولی‌الله ترابی، محمود استادمحمد و سعیدی افشار که هر سه از باورمندان و سازندگان فرهنگ کهن ایران‌زمین بودند و هر سه نیز از فروردین تا مرداد امسال در گذشتند رنگ خطری است جدی و هشدار است اساسی که، تکرارناپذیران فرهنگ سازمان آهسته‌آهسته خاموش می‌شوند و چراغی از تالار آیینه‌بندان فرهنگ ایرانی را با خود به تاریکی می‌برند.

یادمان باشد که بی‌چراغ و آینه به دورانی بازمی‌گردیم از ویران‌سرای فرهنگ ایران که فردوسی بزرگ را آنچنان هراساند و دغدغه‌مند کرد که از جان و مان گذشت و عمری به سیرایش شاهنامه نشست. خیال‌ها مان آسوده نباشد هرگز، ما بزرگمردی چون فردوسی نداریم که دشوارترین کار فرهنگی همه تاریخ چندهزارساله ایران‌زمین را یک‌جا به جان و تن بخرد و با روی سفید بیرون آید. ما بضاعتی معلوم و روز به روز اندک‌شونده داریم که روزمرگی، دشواری کشنده معیشت و بی‌تفاوتی و بی‌رحمی موروثی‌مان نسبت به یکدیگر در حال ویران کردن آن است.

فرهنگ، هنر شناختن و پاس‌داشتن و مراقبت از آن را می‌خواهد تا رشد کند و از نفس حیات نینقد. آیا چنین هنری را در خود سراغ داریم یا فقط می‌توانیم به مناسبت‌های رسمی و فرمایشی بر بام کهن ساخته‌های پیشینیان فریادهای افتخارآمیز سر دهیم؟ مرشد ولی‌الله ترابی رفت. بیاییم تنها به یگانگی هنر و بحر بی‌مثالش در نقالی افتخار نکنیم بلکه نقش خود را در توجه صدقندانی که می‌توانستیم به او و هنرش داشته باشیم و نداشتیم برשמایم و تقصیر خود را افزونانه گردن بگیریم.

زیر آسمان فیروزمای

«باغبان مرگ»

به محمدرضا عارف تقدیم شد

● شرق: سه‌شنبه ۲۲مرداد دکتر عارف به اتفاق خانواده و همین‌طور جمعی از هنرمندان به تماشای نمایش «باغبان مرگ» نوشته محمد چرمشیر و به کارگردانی آروند دشت‌آری نشست. پس از پایان نمایش آروند دشت‌آری -کارگردان- ضمن تشکر از تمامی هنرمندانی که به تماشای این اجرا آمده بودند، نمایش را به دکتر عارف تقدیم کرد. هنرمندانی چون مسعود رایگان، رویا تیموریان، نظام‌الدین کبابی، سحر دولتشاهی، فروغ میر‌تهماسب و... نیز شب گذشته به تماشای این نمایش آمده بودند. دکتر محمدرضا عارف- نامزد یازدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری- پس از اتمام این نمایش ضمن تشکر از زحمات گروه اجرایی درباره آن گفت: «شاهد نمایش زیبا و پرزحمتی بودیم که توسط آقای آتپا پسیانی و خاتم طنز طباطبایی به بهترین نحو اجرا شده نمایشی که به موضوع جملعه‌شناختی خوبی پرداخته بود و تماشایش را به دیگران نیز توصیه می‌کنم»

فرح اصولی نقاش

ایده برگزاری نمایشگاه «عکس‌های کوچک» را خیلی می‌پسندم چون ترکیبی از عکاسان شناخته‌شده در سطح دنیا به همراه جوان‌هایی است که برخی از آنها برای اولین‌بار آثارشان ارایه می‌شود. آثار خوبی در این نمایشگاه دیدم که از تنوع زیادی برخوردار بودند. عکس‌ها از نظر موضوع، دید عکاسانه و فضاهای شخصی نیز برایم جذاب بودند. به نظر می‌رسد برخی از عکس‌ها، در فضاهای ۲۰ یا ۱۰ سال پیش و برخی از آنها، امروزی‌تر هستند اما در نهایت، برگزاری

چنین نمایشگاه‌هایی موقعیتی برای دیده‌شدن جوان‌ها و بسیار ارزشمند است. نکته مورد توجه دیگر درباره این نمایشگاه این است که این روزها به دیدن هر نمایشگاهی که می‌رویم، آثار خیلی بزرگی می‌بینیم. خوبی چنین نمایشگاهی این است که در تضاد با آن نمایشگاه‌هاست. کار بزرگ کردن در ایران تبدیل به یک مرض شده است. حتی اگر یک کاری امکان بزرگ‌شدن را هم نداشته باشد، آنقدر روی هنرمند فشار می‌آورند که مجبور می‌شود کار

یادداشت روز

بررسی نمایشگاه «عکس‌های کوچک»

موقعیتی برای دیده‌شدن جوان‌ها

بزرگ خلق کند حتی هنرمندانی را می‌شناسم که می‌توانند صفحه کارشان را در اندازه ۵۰ در ۷۰ سانتیمتر کنترل کنند و بسیار از رشدند است. نکته مورد توجه دیگر درباره این نمایشگاه این است که این روزها به دیدن هر نمایشگاهی که می‌رویم، آثار خیلی بزرگی می‌بینیم. خوبی چنین نمایشگاهی این است که در تضاد با آن نمایشگاه‌هاست. کار بزرگ کردن در ایران تبدیل به یک مرض شده است. حتی اگر یک کاری امکان بزرگ‌شدن را هم نداشته باشد، آنقدر روی هنرمند فشار می‌آورند که مجبور می‌شود کار

مجیدی به منتقدان فیلم «محمد (ص)»:

پاسخ کج‌فهمی‌ها را پس از نمایش فیلم می‌دهم

پرویز پرستاد، مجید مجیدی و فرهادی

و فلق در دنیای اسلام بود: «به‌دنبال مقابله با قرائت‌های مختلفی بودم که از اسلام در دنیا و غرب وجود داشت. مقطعی که از زندگی پیامبر برای نمایش در این فیلم انتخاب شده نیز بر همین اساس صورت گرفته است. اما حساسیت‌های این موضوع بالا بود. در مورد جشنواره نشانه‌نوشت محمدرسول‌الله هنرمندان تجسمی و گرافیکست به این مورد توجه نکرده و نخواهند کرد و من مطمئنم که آثار زیادی به‌دستمان خواهد رسید» مجیدی همچنین درباره سکوت خبری درباره فیلم توضیح داد: «این محافظه‌کاری من نیست، بهتر است

نام آن را مراعات‌کردن بگذاریم زیرا اهمیت موضوع فیلم خیلی بالاست و راجع به این موضوع حرف‌زدن قبل از اینکه آماده شود، اشتباه است.» مجیدی در بخشی از این نشست که در تالار ناصری خانه هنرمندان برگزار شد؛ همچنین به برگزاری جشنواره بین‌المللی نشانه نوشت محمد(ص) اشاره کرد و گفت: «متأسفانه در سال‌های اخیر همه‌های زیادی نسبت به اسلام و به‌خصوص نام مبارک پیامبر اعظم(ص) صورت گرفته است. به همین دلیل فکر کردیم که با برگزاری جشنواره‌ای درخصوص نام پیامبر، از هنرمندان برای حضور جدی در این زمینه

نیست که کار کوچک بی‌اهمیت باشد. در چنین مواقعی یاد حرفی از عباس کیارستمی می‌افتم. یکبار گفته بود: «خوب است یک اثر آنقدر کوچک باشد که به آن نزدیک شویم و ارتباط میان تماشاچی و کار برقرار شود، یا آنقدر بزرگ باشد که از دور به آن نگاه کنیم» این حرف خیلی برایم جذاب بود. متأسفانه الان آثار کوچک مورد سرزنش قرار می‌گیرند چون فکر می‌کنند یک هنرمند باید یک کار بزرگ کند تا اثرش وارد حراج‌ها شود و مورد توجه قرار گیرد. تصور این است اگر برعکس این جریان هم انجام شود، خوب است و اگر بتوان کارهای کوچک خوب را معرفی کرد، مهم است. برگزاری این نمایشگاه‌ها می‌تواند در جریان‌های هنری ما تعادل ایجاد کند.

● شرق: روز چهارشنبه تلفن‌همراه بهروز غریب‌پور در دسترس نبود. نه به این دلیل که از دسترس خارج شده بود؛ بلکه به این دلیل که اتومبیل و تلفن‌همراه این کارگردان تئاتر به‌همراه یادداشت‌های روزانه اپرای عروسی «لیلی و مجنون» که در روزهای اخیر دغدغه آماده‌کردنش را داشت، به سرقت رفته است. این اتفاق در حالی رخ داد که یک خطر بزرگ‌تر از سر غریب‌پور گذشته است.

سرپرست گروه تئاتر عروسی «آران» که چند روز پیش در یک چشم‌به‌ره‌مزدن خودرویش را به سرقت بردند، این‌روزها برای حل این مشکل مرتب به دادسرا مراجعه می‌کند. این حادثه در حالی رخ داده است که او برای چند لحظه‌ای از ماشینش برای خرید روزنامه پیاده شده بود. در آن هنگام گویا با کمک خانی توانسته بودند سارق را تا خیابان بیستم گیشا دنبال کنند و در شرایطی که سارق پشت چراغ‌قرمز گیر افتاده بود، ناگهان دنده‌عقب گرفت و غریب‌پور را در فاصله میان دو ماشین پرس کرد.

او در این‌باره می‌گوید: در این وضعیت با اینکه از به‌سرقت‌رفتن اتومبیل و مدارکم بسیار غمگین هستم، اما باز جای شکرش باقی است که خطر جانی از بیخ گوشم گذشت.

او در بخشی دیگر از سخنانش با ایسنا با ابراز تأسف از سرقت‌های متعددی که در این‌روزها اتفاق می‌افتد، گفت: دست‌نوشته‌های «سعدی» و یادداشت‌های روزانه‌ام از اپرای عروسی «لیلی و مجنون» همراه با دیگر مدارکم در ماشین به سرقت رفته‌اند. این اوراق به‌درد هیچ سارقی نمی‌خورد و امیدوارم سارق ماشین من، حداقل معرفت داشته باشد و اینها را به من برگرداند چون این یادداشت‌ها حاصل یک‌مسال‌ونیم تلاش من روی این اپرالست که حالا از بین رفته است و از خوانندگان این خبر می‌خواهم اگر جایی، در جوی آبی، یادداشت‌های مرا دیدند، آن را به من برگردانند چون آن مطالب به‌جز من، به کار هیچ‌کس دیگری نمی‌آید.

هنوز هزار تومان خیلی می‌ارزه

درمان بیش از ۹۰۰۰ کودک مبتلا به سرطان تنها با وجود دارو و بهترین امکانات درمانی ممکن می‌شود. ۶۰ درصد از هزینه‌های درمان سرطان برای خرید دارو مصرف می‌شود. در تأمین هزینه‌های دارویی کودکان مبتلا به سرطان محک مشارکت کنید.

شماره حساب: بانک سامان ۸۱۰۰-۸۲۰۵۰۰-۱

